

Biznes i zarządzanie (zakres podstawowy) plan wynikowy (sporządzono w sierpniu 2023 r.)

Poniżej zamieszczono propozycję planu wynikowego do zakresu podstawowego przedmiotu biznes i zarządzanie. Plan wynikowy może być wykorzystywany przez nauczycieli uczących biznesu i zarządzania w technikach, liceach ogólnokształcących i szkołach branżowych I stopnia.

Plan wynikowy przeznaczony jest dla tych nauczycieli przedmiotu biznes i zarządzanie, którzy w procesie nauczania wykorzystują:

- program nauczania biznesu i zarządzania dla liceów ogólnokształcących, techników i szkół branżowych I stopnia pod tytułem „Program nauczania przedmiotu biznes i zarządzanie w zakresie podstawowym” numer EPN/BIZ/1/2023 opracowany przez Jacka Musiałkiewicza (program nauczania jest zgodny z podstawą programową kształcenia ogólnego z 2023 roku);
- podręcznik G. Kwiatkowskiego i J. Musiałkiewicza „Biznes i zarządzanie” (rok wydania 2023), który jest przeznaczony dla uczniów liceów ogólnokształcących, techników i szkół branżowych I stopnia.
- materiały ćwiczeniowe zawarte w książce G. Kwiatkowskiego i J. Musiałkiewicza „Biznes i zarządzanie - ćwiczenia” (rok wydania 2023).

Podręcznik „Biznes i zarządzanie. Zakres podstawowy” w sierpniu 2023 roku został złożony w Ministerstwie Edukacji i Nauki w celu wpisania go do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia ogólnego do nauczania biznesu i zarządzania w zakresie podstawowym na poziomie szkoły ponadpodstawowej. Do czasu wydania przez Ministra Edukacji Narodowej i Nauki decyzji w sprawie wpisania podręcznika do wykazu **może być on wykorzystywany przez nauczycieli jako materiał edukacyjny**. Zgodnie z art. 22 aa ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r., poz. 2230) **nauczyciel może zdecydować o realizacji programu nauczania z zastosowaniem podręcznika, materiału edukacyjnego lub materiału ćwiczeniowego**.

Każdy z nauczycieli może oczywiście wykorzystać tę propozycję w celu opracowania własnego planu wynikowego. Mam nadzieję, że w wielu przypadkach ułatwi to pracę nad tym dokumentem. W planie wynikowym każdą godzinę lekcyjną co do zasady zapisano odrębnie (jeżeli jeden temat jest realizowany w ciągu kilku godzin, wówczas wszystkie godziny lekcyjne przeznaczone na ten temat zapisano łącznie w jednym wierszu). Taka szczegółowość nie jest konieczna z punktu widzenia literatury poświęconej planom wynikowym, ale rozwiązanie takie przyjęto po to, aby tak uszczegółowione informacje były pomocne w planowaniu pracy nauczyciela.

W planie wynikowym wprowadzono dodatkowo dwie kolumny: treści nauczania-wymagania szczegółowe, poziom wymagań programowych i kategorię taksonomiczną.

1. **Treści nauczania - wymagania szczegółowe** – każdy temat został przyporządkowany do treści nauczania – wymagań szczegółowych, zapisanych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. W tabeli z uwagi na małą ilość miejsca podajemy tylko numery pod jakimi treści nauczania są zapisane w podstawie programowej. Osoby zainteresowane ich pełnym brzmieniem odsyłamy do stron 12-15 Dziennika Ustaw z 2023r, poz. 312 Link - <https://dziennikustaw.gov.pl/D2023000031201.pdf>
2. **Kategoria taksonomiczna** z kolei przypisuje do każdego efektu kształcenia odpowiedni poziom taksonomii celów poznawczych (według B. Niemierki). Kategorie taksonomiczne zostały zapisane w tabeli następująco: A – zapamiętywanie wiadomości, B – rozumienie wiadomości, C – zastosowanie wiadomości w sytuacjach typowych, D – zastosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych.

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
Część pierwsza. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie						
1	1	Przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej	Przedsiębiorczość. Kompetencje kluczowe. Wiedza, umiejętności i postawy potrzebne do nabycia kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. Metody nabywania i doskonalenia wiedzy, umiejętności i postaw w zakresie przedsiębiorczości. Człowiek przedsiębiorczy, a przedsiębiorca. Rola przedsiębiorczości w życiu człowieka i w gospodarce.	I.1), I.2), I.3)	<p>objaśnia własnymi słowami czym jest przedsiębiorczość i jakie jest jej znaczenie we współczesnym świecie</p> <p>wyjaśnia czym są kompetencje kluczowe</p> <p>wyszukuje informacje dotyczące poszczególnych elementów kompetencji osoby przedsiębiorczej</p> <p>dokonyuje samooceny z punktu widzenia wiedzy, umiejętności i postaw w zakresie przedsiębiorczości</p> <p>wymienia i charakteryzuje metody nabywania i doskonalenia wiedzy, umiejętności i postaw w zakresie przedsiębiorczości</p> <p>we współpracy z rodzicami oraz nauczycielami i doradcami zawodowymi przygotowuje plan rozwoju swoich kompetencji przedsiębiorczych</p> <p>zdobywa informacje o ludziach przedsiębiorczych i przedsiębiorcach w swoim otoczeniu</p>	<p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p>
2-3	2	Umiejętności interpersonalne	Umiejętności interpersonalne i ich znaczenie we współczesnym świecie. Postawy sprzyjające zdobywaniu i rozwijaniu umiejętności interpersonalnych: asertywność, empatia, otwartość, postawa etyczna. Komunikacja interpersonalna. Komunikacja pisemna i ustna. Komunikacja werbalna i niewerbalna. Zasady skutecznej komunikacji. Rola komunikacji interpersonalnej we współczesnym świecie. Negocjacje. Zasady skutecznych negocjacji. Warianty zakończenia negocjacji. Praca zespołowa. Efekt synergii. Zespół. Kierownik zespołu. Umiejętności kierownika zespołu. Korzyści z pracy zespołowej. Bariery w pracy zespołowej. Działania wspomagające pracę zespołową. Perswazja i manipulacja. Metody obrony przed manipulacją.	I.4), I.5), I.8)	<p>objaśnia własnymi słowami czym są umiejętności interpersonalne i jakie jest ich znaczenie we współczesnym świecie</p> <p>charakteryzuje postawy sprzyjające zdobywaniu i rozwijaniu umiejętności interpersonalnych</p> <p>skutecznie komunikuje się z innymi ludźmi</p> <p>dobiera w zależności od sytuacji właściwe formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej</p> <p>uczestniczy w negocjacjach</p> <p>stosuje zasady skutecznych negocjacji</p> <p>rozumie znaczenie pracy zespołowej</p> <p>uczestniczy w pracy zespołowej</p> <p>wymienia korzyści z pracy zespołowej</p> <p>wymienia bariery pracy zespołowej</p> <p>podejmuje działania wspierające pracę zespołową</p> <p>odróżnia perswazję od manipulacji</p> <p>rozpoznaje techniki manipulacji i stosuje sposoby obrony przed nimi</p>	<p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p>
4	1	Podejmowanie decyzji		I.7)	<p>wyjaśnia czym jest decyzja</p> <p>opisuje proces podejmowania decyzji</p>	<p>B</p> <p>B</p>

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
			Decyzja. Proces podejmowania decyzji. Krytyczne myślenie. Informacje. Fake newsy. Podejmowanie decyzji w grupach. Burza mózgów.		<p>wyjaśnia na czym polega krytyczne myślenie i dlaczego jest ono tak ważne we współczesnym świecie</p> <p>potrafi myśleć krytycznie</p> <p>wybiera informacje potrzebne do podjęcia decyzji</p> <p>rozpoznaje i eliminuje fake newsy</p> <p>wyjaśnia różnice pomiędzy indywidualnym a grupowym procesem podejmowania decyzji</p> <p>uczestniczy w burzy mózgów</p> <p>stosuje zasady udziału w burzy mózgów</p>	<p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p>
5-6	2	Kreatywność i innowacyjność	Kreatywność. Osoba kreatywna. Postawa kreatywna. Kreatywne myślenie. Bariery kreatywności. Pobudzanie i wzmacnianie kreatywności. Znaczenie kreatywności we współczesnym świecie. Rola kreatywności we współczesnym świecie. Kreatywność, a innowacje. Rodzaje i źródła innowacji. Wpływ innowacji na funkcjonowanie przedsiębiorstw na rynku.	I.2), I.9), I.10), I.11)	<p>wyjaśnia na czym polega kreatywność</p> <p>charakteryzuje osobę kreatywną</p> <p>wyjaśnia na czym polega kreatywne myślenie</p> <p>wyjaśnia na czym polega kreatywna postawa</p> <p>wskazuje bariery kreatywności i prezentuje sposoby ich eliminowania</p> <p>formułuje wskazówki wzmacniające i pobudzające kreatywność w pracy indywidualnej oraz w pracy zespołowej</p> <p>stosuje się do wskazówek wzmacniających i pobudzających kreatywność w pracy indywidualnej oraz w pracy zespołowej</p> <p>wyjaśnia jakie jest znaczenie kreatywności we współczesnym świecie</p> <p>wyjaśnia czym są innowacje</p> <p>wymienia, charakteryzuje i rozróżnia źródła innowacji</p> <p>wymienia, charakteryzuje i rozróżnia rodzaje innowacji</p> <p>wyjaśnia jakie jest wpływ innowacji na funkcjonowanie przedsiębiorstw na rynku</p>	<p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>B</p>
7-8	2	Zarządzanie sobą i swoim czasem	Zarządzanie sobą. Indywidualna hierarchia wartości. Zarządzanie swoim czasem. Aspiracje. Poziom aspiracji. Samoocena. Własne cele (SMART). Planowanie i realizacja celu. Słabe i mocne strony. Rozwój osobisty (inwestowanie w siebie). Uczenie się przez całe życie. Techniki i metody wspierające zarządzanie czasem. Prowadzenie kalendarza. Ustalanie priorytetów. Prokrastynacja.	I.1), I.6)	<p>wyjaśnia na czym polega zarządzanie sobą</p> <p>potrafi wskazać najważniejsze dla siebie wartości</p> <p>wyjaśnia dlaczego zarządzanie sobą jest nierozzerwalnie związane z zarządzaniem swoim czasem</p> <p>wyjaśnia czym są aspiracje człowieka</p> <p>potrafi sformułować własne aspiracje</p> <p>dokonyuje samooceny</p> <p>potrafi sformułować swoje cele osobiste zgodnie z techniką SMART</p>	<p>B</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p>

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
					opracowuje plan realizacji celu	D
					potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony	C
					wyjaśnia na czym polega rozwój osobisty	B
					rozumie konieczność uczenia się przez całe życie	B
					wymienia i charakteryzuje techniki i metody zarządzania czasem	B
					stosuje techniki i metody zarządzania czasem w pracy indywidualnej i w pracy zespołowej	C
					prezentuje wady i zalety kalendarza książkowego i kalendarza elektronicznego	C
					prowadzi kalendarz	C
					wyjaśnia dlaczego ważne jest ustalanie priorytetów	B
					stosuje macierz Eisenhowera	C
					wyjaśnia na czym polega prokrastynacja	B
					stosuje metody radzenia sobie z prokrastynacją	C
Część druga. Zarządzanie projektami						
9-10	2	Podstawowe informacje o projekcie	Projekt i jego specyfika. Przedsięwzięcia, do których realizacji wykorzystane są projekty. Cele i zakres projektu. Technika SMART i jej wykorzystanie do formułowania celu projektu. Różnice między celem a zakresem projektu. Zarządzanie projektem.	II.1), II.2)	wyjaśnia istotę projektu (wyjaśnia, czym jest projekt)	B
					wyjaśnia, na czym polega specyfika projektu	B
					podaje przykłady przedsięwzięć, do których realizacji wykorzystywane są projekty	C
					wymienia i charakteryzuje elementy definicji projektu	B
					wyjaśnia czym jest cel projektu	B
					wyjaśnia, czym jest zakres projektu	B
					szczegółowo wyjaśnia na czym polega technika SMART	B
					formułuje cele projektu zgodnie z techniką SMART	C
					wyjaśnia różnice pomiędzy celem projektu, a jego zakresem	B
					wyjaśnia, na czym polega zarządzanie projektem	B
					wymienia i charakteryzuje elementy zarządzania projektem	B
11	1	Zespół projektowy	Zespół projektowy. Poszczególne role w zespole projektowym i ich charakterystyka. Zadania projektowe. Wyodrębnienie zadań i ich przydzielanie. Przyporządkowanie zadań do poszczególnych ról.	II.3)	wymienia, rozróżnia i charakteryzuje role w zespole projektowym	B
					wyjaśnia, czym są zadania projektowe	B
					wyodrębnia (wyróżnia) zadania w przykładowym projekcie	B
					przyporządkowuje wyodrębnione zadania do poszczególnych ról w zespole projektowym	B

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
					wyjaśnia, dlaczego ważne jest terminowe wykonywanie zadań	B
12-14	3	Realizacja projektu	Etapy projektu – definiowanie projektu, planowanie projektu (planowanie prac projektowych), inicjowanie projektu, realizowanie projektu, kontrola i monitorowanie projektu, zamknięcia projektu, (zakończenie projektu). Działania wykonywane w ramach poszczególnych etapów. Zasoby w projekcie i zarządzanie nimi. Budżet i harmonogram projektu. Wprowadzanie zmian do budżetu i harmonogramu projektu. Raportowanie w ramach projektu. Ryzyko w projekcie i zarządzanie nim. Rodzaje ryzyka ze względu na jego prawdopodobieństwo. Rodzaje ryzyka ze względu na jego wpływ na projekt. Raportowanie w projekcie.	II.1), II.4), II.5), II.6)	wymienia, charakteryzuje i rozróżnia etapy projektu	B
					przyporządkowuje działania wykonywane w trakcie projektu do poszczególnych etapów	B
					wyjaśnia pojęcie zasobów w kontekście pracy projektowej	B
					wymienia zasoby potrzebne do realizacji projektu	A
					przedstawia, jak wygląda zarządzanie zasobami w projekcie	A
					sporządza harmonogram projektu	C
					przygotowuje budżet projektu	B
					uczestniczy w realizacji prostych zadań projektowych	C
					wyjaśnia, czym jest ryzyko w projekcie	B
					rozdziela ryzyko zewnętrzne od ryzyka wewnętrznego	B
					wymienia i charakteryzuje rodzaje ryzyka ze względu na jego prawdopodobieństwo	B
					wymienia i charakteryzuje rodzaje ryzyka ze względu na jego wpływ na projekt	B
					przedstawia, jak wygląda zarządzanie ryzykiem w projekcie	A
					opisuje poszczególne etapy procesu zarządzania ryzykiem w projekcie	B
wyjaśnia funkcję raportów sporządzanych w trakcie realizacji projektu	B					
					sporządza raporty z wykonanych zadań projektowych	C
15	1	Sprawdzian				
Część trzecia. Gospodarka rynkowa						
16	1	Mechanizmy funkcjonowania gospodarki rynkowej	Rynek. Popyt i podaż. Prawo popytu i podaży. Czynniki wpływające na popyt i podaż. Funkcje rynku. Rodzaje rynków.	III.1), III.3), III.4)	wyjaśnia, czym jest rynek i jakie pełni funkcje w gospodarce	B
					objaśnia własnymi słowami prawo popytu i podaży oraz działanie mechanizmu rynkowego	B
					wymienia i charakteryzuje czynniki kształtujące popyt i podaż	B
					wymienia, charakteryzuje i rozróżnia rodzaje rynków	B
	1				wyjaśnia pojęcia „zasoby”, „system gospodarczy”	B

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
17		Cechy gospodarki rynkowej	Zasoby. Najważniejszy problemem ekonomiczny – ograniczone zasoby. System gospodarczy. Typy systemów gospodarczych: gospodarka rynkowa i gospodarka centralnie sterowana. Filary gospodarki rynkowej: własność prywatna, wolność gospodarcza, konkurencja. Problemy gospodarek rynkowych. Zalety gospodarek rynkowych. Przedsiębiorczość i jej znaczenie.	III.1), III.2)	wyjaśnia, na czym polega najważniejszy problem ekonomiczny	B
					wymienia filary gospodarki rynkowej	A
					wyjaśnia znaczenie: własności prywatnej, wolności gospodarczej, konkurencji na rynku	B
					podaje przykłady przedsiębiorstw działających w skali: lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej	C
					podaje przykłady wpływu przedsiębiorstw na przebieg procesów społeczno-gospodarczych w skali: lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej	C
18-20	3	Podmioty gospodarki rynkowej	Podmioty gospodarki rynkowej – przedsiębiorstwa, gospodarstwa domowe, państwo. Charakterystyka podmiotów gospodarki rynkowej. Osoba fizyczna. Osoba prawna. Ekonomia społeczna. Podmioty ekonomii społecznej. Zależności i powiązania między podmiotami gospodarki rynkowej. Czynniki produkcji. Wskaźniki gospodarcze: PKB, stopa inflacji, stopa bezrobocia czy wskaźnik zatrudnienia. Rola państwa w gospodarce rynkowej. Budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego. Deficyt budżetowy i dług publiczny. Patriotyzm gospodarczy.	III.5), III.6), III.7), III.9)	wyszukuje informacje o podmiotach gospodarki rynkowej	B
					objaśnia przy wykorzystaniu schematu powiązania zachodzące między podmiotami gospodarki rynkowej	B
					wyszukuje informacje dotyczące: PKB, stopy inflacji, stopy bezrobocia i wskaźnika zatrudnienia i interpretuje je	B
					opisuje rolę państwa w gospodarce rynkowej	B
					wyjaśnia, czym jest budżet państwa, a czym – budżety jednostek samorządu terytorialnego	B
					analizuje dochody i wydatki budżetu państwa i przykładowej jednostki samorządu terytorialnego	D
					wyjaśnia pojęcia „nadwyżka budżetowa”, „deficyt budżetowy” i „dług publiczny”	B
					przedstawia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na funkcjonowanie państwa i gospodarki	A
					wyjaśnia pojęcie ekonomii społecznej	B
					charakteryzuje podmioty ekonomii społecznej	B
					wyszukuje informacje o podmiotach ekonomii społecznej funkcjonujących w pobliżu jego miejsca zamieszkania	B
					podaje przykłady przejawów patriotyzmu gospodarczego ze strony gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i władz publicznych	C
					21-22	2

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
			niezgodności towaru z umową i z tytułu gwarancji. Umowy zawarte na odległość. Umowy zawarte poza lokalem przedsiębiorstwa. Prawo do odstąpienia od umowy zawartej na odległość i umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa. Spory konsumenckie i sposoby ich rozwiązywania. Instytucje zajmujące się ochroną konsumentów. Powiatowi (miejscy) rzecznicy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną konsumentów.		zna prawa konsumentów	A
					potrafi egzekwować prawa konsumentów	C
					wie, do jakich instytucji i organizacji pozarządowych można się zwrócić w sytuacji, gdy naruszane są prawa konsumentów	C
					potrafi napisać i prawidłowo złożyć reklamację z tytułu niezgodności towaru z umową i z tytułu gwarancji	C
					potrafi napisać i prawidłowo złożyć (wysłać) pismo o odstąpieniu od umowy	C
Część czwarta. Finanse osobiste						
23	1	Pieniądz w gospodarce rynkowej	Pojęcie pieniądza. Historia pieniądza. Rodzaje pieniądza. Funkcje pieniądza. Obieg pieniądza w gospodarce. Postawy ludzi wobec pieniędzy.	IV.1), IV.2)	wyjaśnia rolę pieniądza w gospodarce	B
					objaśnia funkcje i formy pieniądza	B
					omawia obieg pieniądza w gospodarce	A
					opisuje zachowania, które wyrażają postawę człowieka wobec pieniędzy	B
					wymienia i charakteryzuje czynniki kształtujące zachowania człowieka wobec pieniędzy	B
					rozdziela postawy ludzi wobec pieniędzy i wymienia wady i zalety każdej z nich	B
					identyfikuje swoją postawę wobec pieniędzy oraz przedstawia wynikające z niej jej konsekwencje	A
24-26	3	Rynek finansowy	Czym jest rynek finansowy? Grupy podmiotów występujące na rynku finansowym. Banki, SKOK-i. Parabanki. Podmioty świadczące usługi płatnicze. Giełdy papierów wartościowych. Biura i domy maklerskie. Towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Zakłady ubezpieczeń. Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Narodowy Bank Polski. Polityka pieniężna. Stopy procentowe. Komisja Nadzoru Finansowego. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny. Rzecznik finansowy. Etyka na rynku finansowym. Prawa klienta na rynku finansowym.	IV.3), IV.16) IV.17)	objaśnia specyfikę rynku finansowego	B
					charakteryzuje najważniejsze instytucje rynku finansowego w Polsce	B
					wyjaśnia pojęcie polityki pieniężnej i stopy procentowej	B
					objaśnia różnice pomiędzy stopami procentowymi banku centralnego, a stopami procentowymi banków komercyjnych	B
					korzysta z różnorodnych i wiarygodnych źródeł informacji dokonując wyboru podmiotu rynku finansowego, z usług którego skorzysta	C
					korzysta z listy ostrzeżeń publicznych KNF	C
					korzysta z listy ostrzeżeń konsumenckich UOKiK	C
					objaśnia zasady gwarantowania depozytów przez BFG	B

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
					identyfikuje nieetyczne i nieuczciwe działania podmiotów rynku finansowego i przewiduje ich możliwe konsekwencje	A
					potrafi wskazać sposoby zabezpieczenia przed nieetycznymi i nieuczciwymi praktykami na rynku finansowym	C
					charakteryzuje instytucje chroniące konsumentów na rynku finansowym	B
					korzysta z praw chroniących konsumentów na rynku finansowym	C
					potrafi złożyć reklamację w instytucji finansowej	C
27	1	Gospodarowanie finansami osobistymi	Czym są finanse osobiste? Źródła dochodów gospodarstwa domowego. Wydatki gospodarstwa domowego. Dojrzałość finansowa i jej poziomy. Rodzaje podatków. Wpływ podatków na finanse osobiste. Podatki pośrednie i bezpośrednie. Podatki majątkowe i dochodowe. Rozliczanie podatku dochodowego od osób fizycznych.	IV.5), IV.7), IV.16)	wyjaśnia czym są finanse osobiste	B
					wskazuje źródła dochodów i rodzaje wydatków gospodarstwa domowego	C
					wyjaśnia na czym polega dojrzałość finansowa i omawia jej poziomy	B
					wymienia podstawowe rodzaje podatków w Polsce	A
					wyjaśnia różnice między podatkami bezpośrednimi i pośrednimi oraz pomiędzy podatkami dochodowymi, a majątkowymi	B
					objaśnia jaki wpływ mają podatki na budżet gospodarstwa domowego	B
					korzysta z różnorodnych i wiarygodnych źródeł informacji przed sporządzeniem rocznego rozliczenia z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	C
					dobiera odpowiedni do opisanej sytuacji sposób rozliczenia z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	C
					znajduje informacje o ulgach w podatku dochodowym od osób fizycznych, z których może skorzystać jego rodzina	C
					sporządza rozliczenie roczne z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	C
28	1	Budżet gospodarstwa domowego	Pojęcie budżetu gospodarstwa domowego. Etapy przygotowania budżetu gospodarstwa domowego. Deficyt i nadwyżka w budżecie gospodarstwa	IV.4), IV.16)	sporządza budżet gospodarstwa domowego	C
					wyjaśnia w jaki sposób powstaje deficyt lub nadwyżka w budżecie gospodarstwa domowego	B

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
			domowego. Metody sporządzania budżetu gospodarstwa domowego.		wskazuje sposoby ograniczania deficytu lub zagospodarowania nadwyżki w budżecie gospodarstwa domowego	C
					charakteryzuje metody sporządzania budżetu gospodarstwa domowego	B
					wybiera optymalną dla siebie metodę sporządzania budżetu gospodarstwa domowego	C
					formułuje praktyczne rady pozwalające poprawić jakość zarządzania budżetem gospodarstwa domowego	C
29	1	Konto osobiste	Pojęcie konta osobistego. Rodzaje kont osobistych. Kryteria wyboru konta osobistego. Kanały dostępu do usług bankowych. Zachowanie w sytuacji zaginięcia dokumentów. Najważniejsze zasady bezpieczeństwa w kontaktach telefonicznych z bankiem. Najważniejsze zasady bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej. Umowa rachunku bankowego.	IV.10), IV.11), IV.15), IV.16)	wyjaśnia na czym polega prowadzenie konta osobistego przez bank	B
					przedstawia korzyści posiadania konta osobistego	A
					porównuje oferty banków komercyjnych i spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie kont osobistych	C
					wymienia i charakteryzuje różne rodzaje kont osobistych	B
					wymienia i charakteryzuje usługi oferowane w ramach konta osobistego	B
					dokonuje wyboru konta osobistego na podstawie określonych kryteriów	C
					wyszukuje informacje o zasadach bezpieczeństwa, których należy przestrzegać przy korzystaniu z bankowości elektronicznej i bankowości telefonicznej	B
					przestrzega zasad bezpieczeństwa w zakresie korzystania z bankowości elektronicznej i bankowości telefonicznej	C
					umie się zabezpieczać przed zagrożeniami związanymi z korzystaniem z bankowości elektronicznej	C
					analizuje zapisy umów dotyczących kont osobistych i znajduje odpowiedzi na pytania wynikające z tej analizy	D
30	1	Karty płatnicze	Pojęcie karty płatniczej. Rodzaje kart płatniczych. Korzystanie z kart płatniczych. Transakcje bezgotówkowe. Najważniejsze zasady bezpiecznego płacenia kartą w placówkach stacjonarnych.	IV.10), IV.15), IV.16)	wyjaśnia czym jest karta płatnicza i przedstawia korzyści z jej posiadania	B
					wymienia i charakteryzuje różne rodzaje kart płatniczych	B

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
			Najważniejsze zasady bezpiecznego płacenia kartą w sklepach internetowych. Transakcje gotówkowe. Najważniejsze zasady bezpiecznego korzystania z bankomatu Umowa o kartę płatniczą.		dokonuje wyboru karty płatniczej dostosowanej do swoich potrzeb	C
					porównuje oferty banków komercyjnych i spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie kart płatniczych	C
					wyszukuje informacje o zasadach bezpieczeństwa dotyczących korzystania z kart płatniczych i przestrzega ich	B
					analizuje zapisy umów dotyczących kart płatniczych i znajduje odpowiedzi na pytania wynikające z tej analizy	D
31-32	2	Racjonalne korzystanie z kredytów i pożyczek	Kredyt a pożyczka. Rodzaje kredytów. Kredyt hipoteczny. Zdolność kredytowa. Pętla kredytowa, Pożyczki udzielane przez firmy pożyczkowe (parabanki). Kryteria wyboru kredytu (pożyczki). Całkowity koszt kredytu (pożyczki). RRSO. Umowy dotyczące korzystania z kredytów i pożyczek.	IV.10), IV.15), IV.16)	wyjaśnia czym jest kredyt, a czym pożyczka	B
					objaśnia różnice między kredytem, a pożyczką	B
					wymienia i charakteryzuje najważniejsze rodzaje kredytów	B
					wyjaśnia czym jest zdolność kredytowa	B
					wymienia i charakteryzuje kryteria brane pod uwagę przez banki przy ustalaniu zdolności kredytowej	B
					przedstawia konsekwencje związane z nieodpowiedzialnym zadłużaniem	A
					wie czym jest spirala zadłużenia i jak jej unikać oraz zna sposoby wychodzenia z niej	A
					wymienia i charakteryzuje kryteria wyboru kredytu	B
					potrafi wyjaśnić czym jest RRSO i dlaczego należy ją wykorzystywać do porównań ofert w zakresie kredytów i pożyczek	B
					analizuje oferty dotyczące kredytów i pożyczek i wybiera najkorzystniejszą	D
					zna zagrożenia wynikające z korzystania z pożyczek udzielanych przez parabanki	A
					analizuje zapisy umów kredytowych i umów pożyczki i znajduje odpowiedzi na pytania wynikające z tej analizy	D
	3		Oszczędzanie a inwestowanie. Inwestowanie a hazard. Kryteria wyboru formy oszczędzania lub		wyjaśnia czym jest oszczędzanie, a czym inwestowanie	B
					wyjaśnia różnice między inwestowaniem, a hazardem	B

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
33-35		Racjonalne oszczędzanie i inwestowanie	inwestowania. Realna i nominalna stopa procentowa. Lokaty bankowe. Dochody z tytułu lokat bankowych. Oferta banków i kryteria wyboru lokaty. Oferty parabanków. Papiery wartościowe i ich rodzaje. Akcje. Obligacje. Inwestowanie w papiery wartościowe. Indeksy giełdowe. Oferta funduszy inwestycyjnych. Inwestowanie spekulacyjne. Inwestycje alternatywne. Umowy dotyczące oszczędzania i inwestowania.	IV.8), IV.9), IV.10), IV.14), IV.15), IV.16)	charakteryzuje ryzyka związane z inwestowaniem spekulacyjnym oraz z inwestowaniem w produkty alternatywne	B
					zna zagrożenia wynikające z korzystania z różnych form oszczędzania i inwestowania oferowanych przez parabanki	A
					ocenia poszczególne formy inwestycji i oszczędności z punktu widzenia ryzyka, płynności i przewidywanych zysków, biorąc pod uwagę gwarancje udzielane przez BFG	D
					objaśnia różnice między realną, a nominalną stopą procentową	B
					przeprowadza symulowaną alokację środków finansowych w wybrane formy oszczędzania i inwestowania	D
					dobiera formy oszczędzania i inwestowania dostosowane do własnych potrzeb	C
					objaśnia podobieństwa i różnice pomiędzy akcjami a obligacjami	B
					opisuje mechanizm inwestowania na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie	B
					analizuje zapisy umów dotyczących produktów oszczędnościowych i inwestycyjnych i znajduje odpowiedzi na pytania wynikające z tej analizy	D
36	1	Ubezpieczenie siebie i swojego majątku	Istota ubezpieczeń. Rodzaje ubezpieczeń. Ubezpieczenia społeczne. Powszechne ubezpieczenie zdrowotne. Ubezpieczenia gospodarcze. Rodzaje ubezpieczeń gospodarczych. Ubezpieczenia osobowe i majątkowe. Ubezpieczenia mienia i odpowiedzialności cywilnej. Ubezpieczenia dobrowolne i obowiązkowe. Zawarcie umowy ubezpieczenia. Ogólne warunki ubezpieczenia (OWU). Polisa ubezpieczeniowa.	IV.13), IV.15), IV.16)	wyjaśnia na czym polega istota ubezpieczeń	B
					charakteryzuje, czym są ubezpieczenia społeczne, powszechne ubezpieczenie zdrowotne oraz ubezpieczenia gospodarcze	B
					wymienia i charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń gospodarczych	B
					porównuje oferty różnych zakładów ubezpieczeń w zakresie ubezpieczeń majątkowych i ubezpieczeń na życie i wybiera ofertę dostosowaną do własnych potrzeb	C
					wybiera najkorzystniejszą ofertę ubezpieczenia na podstawie zadanych kryteriów, np. stosunku zakresu ochrony lub sumy ubezpieczenia do wysokości składki	C

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
					analizuje zapisy polis ubezpieczeniowych i ogólne warunki ubezpieczenia, szczególnie z punktu widzenia zapisanych w tych dokumentach wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń	D
37-38	2	Zabezpieczenie emerytalne	Istota zabezpieczenia emerytalnego. System emerytalny. Plan emerytalny. Rodzaje planów emerytalnych. System emerytalny w Polsce. Ubezpieczenia emerytalne w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Indywidualna stopa zastąpienia. Dobrowolne ubezpieczenie emerytalne. Indywidualne oszczędzanie na emeryturę. Znaczenie długotrwałego oszczędzania i inwestowania – siła procentu składanego.	IV.12), IV.16)	wyjaśnia istotę zabezpieczenia emerytalnego	B
					opisuje system emerytalny w Polsce	B
					wymienia i charakteryzuje obowiązkowe i dobrowolne formy zabezpieczenia emerytalnego	B
					wymienia czynniki mające wpływ na wysokość przyszłej emerytury z ZUS-u	A
					wyjaśnia dlaczego oprócz obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnych należy korzystać z innych form zabezpieczenia emerytalnego	B
					opisuje czym jest indywidualna stopa zastąpienia	B
					analizuje oferty w zakresie dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnych	D
					wybiera najkorzystniejszą ofertę w zakresie dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnych	C
					wyjaśnia dlaczego należy jak najwcześniej rozpocząć systematyczne oszczędzanie i inwestowanie środków finansowych przeznaczonych na emeryturę	B
wyjaśnia jakie są efekty finansowe mechanizmu procentu składanego przy zachowaniu długiego okresu oszczędzania	B					
39	1	Sprawdzian				
Część piąta. Rynek pracy						
40	1	Aktywność i kariera zawodowa	Aktywność zawodowa i jej motywy. Rynek pracy i jego rodzaje. Równowaga i nierównowaga na rynku pracy. Przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Aspiracje zawodowe. Cele edukacyjne. Ścieżka edukacyjna. Poznanie siebie i własnych możliwości. Poznanie rynku pracy. Najbardziej i najmniej poszukiwane zawody. Kariera zawodowa. Kompetencje zawodowe i sposoby ich zdobywania. Planowanie kariery zawodowej. Cele zawodowe,	V.1), V.2), V.3), V.4)	charakteryzuje funkcjonowanie rynku pracy	B
					formułuje swoje aspiracje zawodowe	C
					wyznacza własne cele edukacyjne zgodnie z zasadą SMART	C
					opracowuje plan swojej ścieżki edukacyjnej	D
					korzysta z form zdobywania doświadczenia zawodowego dostępnych dla uczniów (wolontariat, praktyki, staże, prace sezonowe i dorywcze)	C
dokonuje samooceny z punktu widzenia poziomu posiadanych kompetencji zawodowych	C					

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
			Ścieżka kariery. Mobilność na rynku pracy. Work-life balance.		analizuje swoje kompetencje i zestawia je z zapotrzebowaniem na rynku pracy	D
					wskazuje najbardziej i najmniej poszukiwane zawody	C
					wyznacza własne cele zawodowe zgodnie z zasadą SMART	C
					opracowuje plan swojej ścieżki kariery, podzielonej na etapy	D
					wyjaśnia na czym polega mobilność na rynku pracy	B
					rozumie na czym polega work-life balance	B
41	1	Poszukiwanie pracy	Metody poszukiwania pracy. Metody wyszukiwania ofert pracy. Urzędy pracy. Oferty pracy. Dokumenty aplikacyjne (dokumenty związane z poszukiwaniem pracy). CV. List motywacyjny.	V.5), V.6)	wyjaśnia na czym polega aktywne poszukiwanie pracy	C
					korzysta z różnych metod wyszukiwania ofert pracy	C
					korzysta z różnych źródeł informacji o potencjalnych miejscach pracy	C
					analizuje oferty pracy	D
					potrafi skorzystać z usług urzędu pracy	C
					znajduje informacje o formach pomocy udzielanej przez urzędy pracy osobom poszukującym pracy i bezrobotnym	C
					sporządza dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy	C
42	1	Rozmowa kwalifikacyjna	Rozmowa kwalifikacyjna. Formy rozmowy kwalifikacyjnej. Przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej, Zasady prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej. Przebieg rozmowy kwalifikacyjnej. Autoprezentacja. Informacja zwrotna (feedback). Błędy popełnianie w czasie rozmowy kwalifikacyjnej.	V.7), V.8)	rozumie zasady prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej	B
					przygotowuje się do rozmowy kwalifikacyjnej	B
					uczestniczy w rozmowie kwalifikacyjnej w warunkach symulowanych	C
					dokonuje autoprezentacji	C
					przyjmuje informację zwrotną	C
					koryguje swoje wystąpienie na podstawie konstruktywnej informacji zwrotnej	C
					udziela informacji zwrotnej	C
					zna podstawowe błędy popełniane podczas rozmowy kwalifikacyjnej i wie, jak ich unikać	A
43	1	Formy wykonywania pracy	Zasada nadrzędności prawa pracy i zasada swobody umów. Zatrudnienie na podstawie umowy o pracę. Zatrudnienie na podstawie umowy cywilnoprawnej. Samozatrudnienie. Wady i zalety poszczególnych	V.9), V.10)	wyjaśnia na czym polega zasada nadrzędności prawa pracy i kiedy jest ona stosowana	B
					wyjaśnia na czym polega zasada swobody umów i kiedy jest ona stosowana	B
					charakteryzuje różne formy wykonywania pracy	B

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
			form wykonywania pracy. Praca bez umowy i zagrożenia z tym związane.		przedstawia wady i zalety różnych form wykonywania pracy	A
					porównuje różne formy wykonywania pracy	C
					dokonuje wyboru najkorzystniejszej formy wykonywania pracy w opisanej sytuacji	C
					rozumie konsekwencje pracy bez umowy	B
44	1	Umowa o pracę	Umowa o pracę. Termin zawarcia umowy o pracę. Rodzaje umów o pracę. Postanowienia umowy o pracę. Kodeks pracy. Sposoby rozwiązywania umowy o pracę.	V.9), V.10)	wie, kiedy powinna być zawarta umowa o pracę	C
					wymienia, charakteryzuje i rozróżnia różne rodzaje umów o pracę	B
					analizuje umowę o pracę z punktu widzenia zamieszczenia w niej wszystkich niezbędnych postanowień	D
					korzysta z kodeksu pracy	C
					charakteryzuje i rozróżnia różne sposoby rozwiązania umowy o pracę	B
					oblicza na podstawie kodeksu pracy okres wypowiedzenia umowy o pracę	C
45	1	Podstawowe prawa pracownika i pracodawcy	Motywowanie i docenianie pracowników. Kształtowanie praw i obowiązków pracodawcy i pracownika. Obowiązek wypłaty wynagrodzenia. Pojęcie wynagrodzenia. Wynagrodzenie brutto a wynagrodzenie netto (obliczanie wynagrodzenia netto). Przestrzeganie ustalonego czasu pracy. Normy czasu pracy. Okres rozliczeniowy. Godziny nadliczbowe. Rodzaje urlopów przysługujących pracownikowi. Urlop wypoczynkowy i jego wymiar. Pracownik młodociany. Normy czasu pracy i zasady udzielania urlopów pracownikom młodocianym. Bezpieczeństwo i higiena pracy – obowiązki pracodawcy i pracownika. Etyka w miejscu pracy.	IV.6), V.9), V.10), V.11)	podaje przykłady płacowych i pozapłacowych narzędzi motywowania pracowników	C
					wie z czego wynikają prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy	B
					objaśnia w jaki sposób pracodawcy powinni prawidłowo realizować obowiązek wypłaty wynagrodzenia	B
					wyjaśnia, z czego wynikają różnice między wynagrodzeniem brutto i netto	B
					oblicza wynagrodzenie netto	C
					objaśnia w jaki sposób pracownicy powinni prawidłowo realizować obowiązek przestrzegania czasu pracy	B
					wymienia rodzaje urlopów przysługujących pracownikowi	A
					na podstawie kodeksu pracy oblicza wymiar urlopu wypoczynkowego	C
					wyszukuje w kodeksie pracy informacje o normach czasu pracy pracowników i pracowników młodocianych	B

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
					wyszukuje w kodeksie pracy informacje o zasadach udzielania urlopów wypoczynkowych pracownikom i pracownikom młodocianym	B
					wyszukuje w kodeksie pracy informacje dotyczące obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	B
					identyfikuje konsekwencje nieetycznych zachowań w relacjach pracownik – pracodawca	A
Część szósta. Przedsiębiorstwo						
46-47	2	Podstawowe informacje o przedsiębiorstwie	Znaczenie przedsiębiorstw w gospodarce rynkowej. Definicja przedsiębiorstwa. Podstawowe formy prowadzenia przedsiębiorstwa. Działalność przedsiębiorstwa. Zasoby przedsiębiorstwa. Przychody i wpływy przedsiębiorstwa. Koszty i wydatki przedsiębiorstwa. Wynik finansowy przedsiębiorstwa. Płynność przedsiębiorstwa. Cele przedsiębiorstwa. Istota procesu zarządzania przedsiębiorstwem. Zasady zarządzania. Rola przedsiębiorcy i osób zarządzających w osiągnięciu celów przedsiębiorstwa.	VI.1)	<p>wyjaśnia znaczenie przedsiębiorstw w gospodarce rynkowej</p> <p>rozdzieli przedsiębiorstwo jednoosobowe od spółki</p> <p>wyjaśnia różnice między spółkami osobowymi a kapitałowymi</p> <p>wyjaśnia na czym polega działalność przedsiębiorstwa</p> <p>podaje przykłady różnych przedsiębiorstw i wskazuje różnice między nimi</p> <p>wyjaśnia pojęcia: „przedsiębiorstwo”, „firma”, „zasoby przedsiębiorstwa”, „przychody”, „wpływy”, „koszty”, „wydatki”, „wynik finansowy” i „płynność finansowa”</p> <p>oblicza na uproszczonych przykładach wynik finansowy brutto</p> <p>wyjaśnia różnicę między przychodami, a wpływami oraz między kosztami, a wydatkami</p> <p>wie czym jest płynność i dlaczego ważne jest jej utrzymanie</p> <p>podaje przykłady różnych celów przedsiębiorstwa</p> <p>opisuje istotę procesu zarządzania przedsiębiorstwem</p> <p>wymienia i charakteryzuje podstawowe zasady zarządzania przedsiębiorstwem</p> <p>opisuje rolę przedsiębiorcy i osób zarządzających w osiągnięciu celów przedsiębiorstwa</p>	<p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>B</p>
48	1	Otoczenie przedsiębiorstwa	Otoczenie przedsiębiorstwa. Wpływ otoczenia na funkcjonowanie przedsiębiorstwa. Podział otoczenia na mikro- i makrootoczenie. Elementy tworzące mikro- i makrootoczenie	VI.6)	<p>przedstawia na przykładach jaki wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstwa ma jego otoczenie</p> <p>wskazuje elementy otoczenia przedsiębiorstwa</p> <p>rozumie różnice między mikro- i makrootoczeniem</p>	<p>C</p> <p>C</p> <p>B</p>

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
			przedsiębiorstwa. Obserwacja i analiza otoczenia przedsiębiorstwa.		dokonyje podziału elementów otoczenia przedsiębiorstwa na należące do mikro- i makrootoczenia	C
					wyjaśnia znaczenie obserwacji i analizy mikro- i makrootoczenia dla działalności przedsiębiorstwa	B
					obserwuje zjawiska zachodzące w otoczenia przedsiębiorstwa i wyciąga wnioski na podstawie tych obserwacji	D
49	1	Etyka w biznesie i społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw	Etyka biznesu. Działania etyczne i nieetyczne w życiu gospodarczym. Korupcja. Istota i cele społecznej odpowiedzialności biznesu. Solidarność społeczna przedsiębiorstw. Zachowania przedsiębiorstw wobec środowiska naturalnego.	VI.9)	rozdzieli działania etyczne od nieetycznych w życiu gospodarczym	B
					podaje przykłady działań nieetycznych w życiu gospodarczym i określa ich możliwe konsekwencje	C
					ocenia działania przedsiębiorstw z punktu widzenia etyki	D
					wyszukuje informacje o przejawach korupcji w życiu gospodarczym	B
					wskazuje przykłady przedsiębiorstw, które odniosły sukces rynkowy, działając z pełnym poszanowaniem zasad etycznych w biznesie	C
					rozumie istotę społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw	B
					podaje przykładowe cele działań przedsiębiorstw w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu	C
					podaje przykłady okazywania przez przedsiębiorstwa solidarności społecznej	C
					podaje przykłady pozytywnych i negatywnych zachowań przedsiębiorstw wobec środowiska naturalnego	C
50-52	3	Własny biznes	Czym jest własny biznes i na czym polega jego prowadzenie. Prawo (w tym prawo własności intelektualnej), a prowadzenie własnego biznesu. Poszukiwanie pomysłu na własny biznes. Obserwacja i analiza zjawisk zachodzących w najbliższym otoczeniu. Informacje pochodzące z rynku. Zachowania potencjalnych klientów i konkurentów. Ocena pomysłów na własny biznes z punktu widzenia innowacyjności. Planowanie	VI.2), VI.3), VI.4), VI.5), VI.6), VI.7), VI.8), VI.10)	wyjaśnia czym jest własny biznes	B
					wyjaśnia na czym polega prowadzenie własnego biznesu	B
					wyjaśnia dlaczego przy prowadzeniu własnego biznesu ważne jest przestrzeganie obowiązującego prawa	B
					wymienia najważniejsze gałęzie prawa jakie są związane z prowadzeniem własnego biznesu	A
					obserwuje i analizuje zjawiska zachodzące w najbliższym otoczeniu	D

Lp.	Liczba godzin	Temat	Materiał nauczania	Treści nauczania - wymagania szczegółowe	Efekty kształcenia – osiągnięcia ucznia Uczeń:	Kategoria taksonomiczna
			finansów własnego przedsiębiorstwa. Wydatki na uruchomienie własnego biznesu. Majątek przedsiębiorstwa. Źródła finansowania wydatków związanych z uruchomieniem własnego przedsiębiorstwa. Prognoza przychodów i kosztów. Planowanie wpływów i wydatków. Analiza SWOT projektowanego przedsiębiorstwa (mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia). Przygotowanie koncepcji własnego biznesu i jej prezentacja. Dyskusje z innymi nt. zaprezentowanej koncepcji. Modyfikacja koncepcji własnego biznesu na podstawie otrzymanych komunikatów zwrotnych. Kolejne kroki do założenia własnej firmy.		znajduje i formułuje pomysły na własny biznes	C
					ocenia pomysły na własny biznes pod względem innowacyjności	D
					opisuje proces planowania finansów własnego przedsiębiorstwa	B
					wyjaśnia pojęcie „majątek przedsiębiorstwa”	B
					wymienia rodzaje wydatków jakie należy ponieść przy zakładaniu przedsiębiorstwa	A
					charakteryzuje różne źródła finansowania wydatków związanych z uruchomieniem własnego przedsiębiorstwa	B
					sporządza prognozę przychodów i kosztów uruchamianego przedsiębiorstwa	C
					sporządza plan wpływów i wydatków uruchamianego przedsiębiorstwa	C
					planuje przychody i koszty własnego przedsiębiorstwa i na tej podstawie przygotowuje prognozę wyniku finansowego brutto	D
					identyfikuje mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia projektowanego przedsiębiorstwa	A
					przygotowuje analizę SWOT projektowanego przedsiębiorstwa	B
					przygotowuje w zespole wstępną koncepcję własnego biznesu	B
					prezentuje innym koncepcję własnego biznesu i dyskutuje z nimi na ten temat	D
					modyfikuje elementy koncepcji własnego biznesu na podstawie otrzymanych komunikatów zwrotnych	D
					wymienia kolejne kroki do założenia własnej firmy	A
53	1	Sprawdzian				